

POKALBIS SU ILGAMEČIU „KNYGOTYROS“ REDAKTORIUMI AKADEMIKU DOMU KAUNU

„Knygotyros“ mokslinis žurnalas yra vienas ilgiausiai gyvuojančių Vilniaus universiteto serialinių leidinių. Jis eina nuo 1961 m. Iki 1969 m. buvo leidžiamas pavadinimu „Bibliotekininkystės ir bibliografijos klausimai“. Kaip „Lietuvos TSR Aukštųjų mokyklų mokslo darbų“ serijos dalis 1981–1991 m. ėjo dviem sąsiuviniais, pirmas sąsiuvinis buvo skiriamas knygos istorijos, knygų leidybos ir platinimo problematikai, o antrasis – bibliotekininkystės, bibliografijos bei informacijos mokslams. Nuo 1990 m. tapo Vilniaus universiteto leidiniu, ir antrasis sąsiuvinis pavadinimu „Informacijos mokslai“ pradėjo eiti savarankiškai. Nuo 2003 m. „Knygotyros“ periodiškumas nusistovėjo ir leidinys tapo du kartus per metus leidžiamu moksliniu žurnalu. Kaip atvirosios prieigos, recenzuojamas mokslinis žurnalas jis dešimtmečius referuojamas Lietuvos ir tarptautinėse duomenų bazėse, o nuo 2018 m. ir *Elsevier Scopus* duomenų bazėje. Jūs esate didžiausią patirtį turintis leidinio redaktorių kolegijos narys ir iki 2019 m. buvote atsakingasis redaktorius. Docentė Genovaitė Raguotienė atsakingojo redaktoriaus pareigas ėjo trejus metus (1970–1973), profesorius Levas Vladimirovas – penkiolika metų (1974–1989), o Jūs, į redaktorių kolegijos darbą įsitraukęs 1979 m., atsakinguoju redaktoriumi buvote tris dešimtmečius.

Kaip tapote „Knygotyros“ komandos nariu?

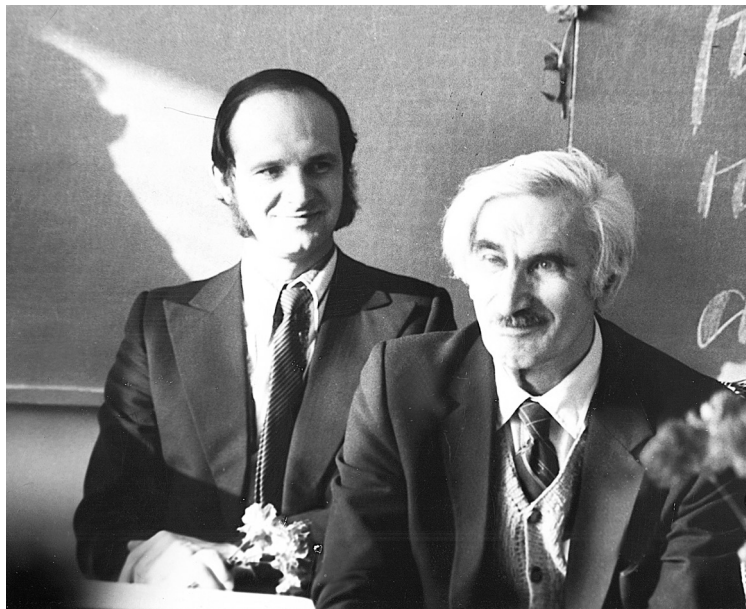
Kokie motyvai paskatino dalyvauti leidinio rengimo darbuose?

Atsitiktinai. „Knygotyros“ komandos nariu tapau ne savo noru: vieną dieną dabar jau primirštos Vilniaus universiteto Istorijos fakulteto Informacijos problemų mokslinių tyrimų laboratorijos darbuotojas Vytautas Gudaitis trumpai paaiškino, kad nutarta mane skirti „Knygotyros“ redaktorių

8 kolegijos atsakinguoju sekretoriumi. Priežastys dvi: laboratorijos vedėjui ir žurnalo atsakingajam redaktoriui Levui Vladimirovui reikalingas padėjėjas, o aš toms pareigoms tikčiau: ką tik įgijau istorijos mokslų kandidato laipsnį už apgintą disertaciją spaudos istorijos tema. Nežinau, kas tokį sprendimą sugalvojo, bet manau, kad niekas kitas, kaip pats redaktorius ir jam artimiausi redaktorių kolegijos nariai. Patirties neturėjau ir tokiam darbui nebuvau pasirengęs, tad teko klausyti ir mokytis. Tiesa, šiokią tokią nuovoką buvau įgijęs, nes rengdamas disertaciją žurnalui teikiau straipsnių, bendravau ne tik su pačiu atsakinguoju redaktoriumi, bet ir su recenzентаis bei kalbos redaktore. L. Vladimirovas mano trūkumų nesureikšmino, į mokslo keliu einantį jauną žmogų žvelgė draugiškai ir demokratiškai.

Kokius leidinio gyvavimo etapus išskirtumėte? Kokia „Knygotyra“ buvo L. Vladimirovo laikais ir kaip pasikeitė po 1990 m., institucionalizavus tarpsritinius komunikacijos mokslus Vilniaus universitete / įkūrus fakultetą?

Gerai žinome, kad Lietuvos knygotyra prasidėjo ne nuo „Knygotyros“. Jos pradžia yra dar senajame Vilniaus universitete, tęsinys – Vytauto Didžiojo universitete ir pažanga – Vilniaus universitete šiandien pernelyg skeptiškai vertinamu tarybmečiu. Knygos tyrimų pasiekimai ir naujovės mus pasiekė tiek iš didžiųjų buvusios TSRS, tiek iš užsienio šalių, žinoma, ne taip gausiai, tyrimo centrų. Pirmoji ryški kokybiškai naujos atkarpos atskaitos žyma – kelių mokslinių bibliotekų tęstinių leidinių pagrindu 1970 m. įsteigta „Knygotyra“. Tai buvo jau konceptualus mokslo darbų metinis leidinys. Jo gimimas sutapo su bibliotekininkystės mokslininkės, kartu ir įtakingos Istorijos fakulteto prodekanės doc. Genovaitės Raguotienės pastangomis kelti naujos mokslo krypties lygį ir konsoliduoti dar augančio universiteto mokslininkų kolektyvo tiriamojo darbo pajėgas. Svarbų stimulą suteikė iš Jungtinių Tautų Dago Hamaršeldo (Dag Hammarskjöld) bibliotekos direktoriaus pareigų sugrįžusio L. Vladimirovo asmenybė ir mums atskleisti nauji mokslo poslinkiai. Universitete pradeda sistemingai dėstyti mokslinės informacijos disciplinas, turėjusias sąlyčio su bibliotekininkyste, bibliografija ir knygotyra. Neabejoju, kad autoritetas ir tarptautinė patirtis buvo žurnalo tolesnės pažangos pagrindas. Tarybmečiu tai padaryti galėjo ne bet kas, nes gyvo kontakto su Vakarais neturėjome. Suprantama, kad palankiausias sąlygas naujam žurnalo raidos etapui suteikė atkurta Lietuvos valstybingumas. Nuo jo prasidėjo tarptautiškumo faktoriaus svorio didėjimas, be kurio joks mokslo leidinys pripažinimo neišgys.

„Knygotyros“ atsakingasis redaktorius Levas Vladimirovas ir atsakingasis sekretorius Domas Kaunas. 1982 m. Iš D. Kauno archyvo

Kokiais ypatumais pasižymi „Knygotyros“ žurnalas, palyginti su kitais Lietuvos ir pasaulio knygotyros periodiniais leidiniais? Kokie leidiniai Jums asmeniškai buvo ar tebėra aukštos kokybės mokslinių žurnalų pavyzdžiais? Dėl kokių savybių juos vertinate?

Šis klausimas reikalautų išsamesnio atsakymo. Mes augome žingsnis po žingsnio, bet jie vis spartėjo ir plėtėjo. Tarybmečiu žvalgėmės tiek, kiek leido horizontas, lyginomės su tais leidiniais, kurie buvo prieinami, kalbėjomės su kolegomis, kuriuos čia ir nuvykę svetur sutikdavome. Savaime suprantama, kad prieinamiausias XX a. paskutinio ketvirčio knygotyros periodikos pavyzdys buvo maskviškiai mokslo darbai „Книга: исследования и материалы“ („Knyga: tyrimai ir medžiagos“). Jį redagavo žymūs rusų mokslininkai, bendradarbiavo labai daug buvusios TSRS ir kitų tos pačios stovyklos šalių autorių. Mums taip pat buvo lengvai prieinamas Lenkijos mokslų akademijos leidyklos žurnalas „Studia o książce“. Jį gerai finansavo Lenkijos švietimo ministerija, žurnale telkėsi patyrę autoriai, tik forma ne itin patraukli: kukliai iliustruota, prastokas maketavimas. Lenkų mokslininkai dažnai atkreipdavo dėmesį į reikšmingesnes

Lietuvos tyrėjų publikacijas ir recenzuodavo. Su kai kuriais mokslininkais, ypač iš Krokuvos ir Vroclavo universitetų, po 1990 m. susipažinome artimiau ir ryšius palaikome iki šiol, tapome net bičiuliais.

Kartą dalyvaudamas Latvijos valstybinės Vilio Lacio bibliotekos surengtoje knygotyros konferencijoje susipažinau su Aleksejumi Apiniu, Ināra Klekere, Andriu Vilku ir kitais Latvijos universiteto dėstytojais bei bibliotekos Retų spaudinių skyriaus darbuotojais. Iš jų gavau dovanų ankstesnių laikų metinio leidinio „Bibliotėku zinātnes aspekti“ komplektā, po to pamečiui jį jau pats gausinau. Dauguma straipsnių skelbti bibliotekininkystės ir bibliografijos, bet pasiūlydavo darbų ir knygotyros klausimais, rašytų latvių ir rusų kalbomis, žinoma, su privalomomis santraukomis kitomis kalbomis. Rygiečiai kai kada rašė ir lietuvių knygotyrininkams aktualiais lituanistiniais klausimais, tad pakvietėme publikuoti ir „Knygotyroje“. Pasiūlymėję Andris Vilks, mokantis lietuvių kalbą. Latvių straipsniai buvo geriau iliustruojami nei mūsų „Knygotyroje“, todėl tai įvertinome ir bandėme neatsilikti. Dabar šis Latvijos nacionalinės bibliotekos leidinys šiek tiek sutrumpintu pavadinimu „Zinātniskie raksti“ tapo prestižo etalonu. Paskutinis, 2019 metų, tomas išsiskiria apimties solidumu, turinio aktualumu, nuodugnai atskleista tema „Knygos ir skaitymas Latvijoje iki 1945 metų“, apipavidalinimu, gausiomis iliustracijomis ir, žinoma, tam reikalingu geru spaudos popieriumi.

Su vokiečių knygos mokslo periodika pažintį pradėjau dar buvusios Vokietijos Demokratinės Respublikos laikais. Už ją esu dėkingas profesorei Friedhilde'ei Krause. Ji lietuviams jautė didelę simpatiją: vėliau sužinojau, kad jos mergautinė pavardė – Jonat, o seneliai gyvenę Mažojoje Lietuvoje, netoli nuo Gumbinės, ir vokiškai galbūt net nemokėję. Profesorė anksti pravėrė vokiečių bibliotekininkystės žurnalo duris mano pirmajam straipsniui. Tačiau susitikimas su vokiečių knygotyros grandu – fundamentaliu metiniu leidiniu „Gutenberg-Jahrbuch“ dar laukė. Jį į rankas paėmiau už publikaciją 1992 m. tome, o nuvykęs dirbti į Gutenbergo muziejaus biblioteką Mance dovanų gavau dar dešimt ankstesnių tomų. Dėl išskirtinio svorio juos vos parvilkau į Vilnių. Prie leidinio pripažinimo prisidėjo tarptautinio kalibro autoriai – mokslininkai, pavyzdiniai tyrimai ir profesionali leidėja – vokiečių Gutenbergo draugija bei jos puoselėjamos vokiečių juodojo meno tradicijos. Tarptautinis senųjų knygų spausdinimo ir knygotyros mokslo veikalas „Gutenberg-Jahrbuch“ buvo įkurtas 1926 m. ir tebeina iki šiol.

„Knygotyrai“ įtakos turėjo ir europinė bibliofilijos periodika. Bibliofilija yra knygotyros mokslo pagalbinė disciplina. Jos periodikos bendras bruožas: aukšto akademinio lygio redaktorių kolegija, autoriai – žymūs mokslininkai,

kultūros veikėjai, rašytojai, numeriuose publikuojami tiriamieji straipsniai, recenzijos, apžvalgos ir gausios, dažniausiai retąjį ir vertingąjį spaudos arba rankraštinių paveldą kokybiškai eksponuojančios iliustracijos. Kaip pavyzdį prisiminkime savo pačių patirtį – „XXVII knygos mėgėjų metraščių“ (du darbų tomai išleisti 1933 ir 1937 m.). Postūmį iš naujo domėtis bibliofilijos žurnalų turiniu suteikė anglų bibliofilijos pirmtako Richardo de Bury knyga „Philobiblon, arba apie meilę knygoms“ (2001). Autorius, vienuolis ir Daramo vyskupas, knyga žąsies plunksna parašė 1345 m. Ją iš lotynų kalbos vertė Irena Jackevičienė, labai aukšta meno gaida apipavidalino dailininkė Elona Marija Ložytė. Knyga tapo tų metų tarptautinės Vilniaus knygų mugės puošmena. Kadangi dalyvavau jos rengimo projekte, privaleėjau *de visu* susipažinti su svarbiausiais Europos ir kitų kraštų bibliofilijos leidiniais. Šiais dinamiškos komunikacijos laikais juos išsigyti neužtrukau. Lentyna sparčiai pildėsi knygos meno, ypač grafikos, kolekcionavimo, asmeninių, ypač bibliofilinių bibliotekų, kolekcijų, retųjų knygų tyrimų žurnalais, tokiais kaip vokiečių „Marginalien“ (Vysbadenas) ir „Philobiblon“ (Štutgartas), anglų „The Book Collector“ (Londonas), prancūzų „Bulletin du bibliophile“ (Paryžius), šveicarų „Librarivm“ (Ciurichas), olandų „Quaerendo“ (Leidenas) ir kt. Subyrėjus Tarybų Sąjungai, atgijo rusų bibliofilinė spauda ir galvas pametę Sidabro amžiaus retenybių medžiotojai. Juos tarybmetis buvo kietai užspaudęs. Žurnaluose klestėjo laisvoji tyrėjų mintis, išsivadavusi nuo prievolės siekti reitingų ir citavimo rodiklių. Šioje atsivėrusioje aplinkoje pynėsi naujos pažintys ir temos, kitokios kokybės reikalavimai ir organizacinio darbo stilius. Kartą surengėme bibliofilijai skirtą tarptautinę knygotyros konferenciją (2001) ir skaitytų pranešimų pagrindu sudarėme „Knygotyros“ tomą (2002, t. 38). Tema buvo aktuali: konferencijoje pranešimus skaitė ir straipsnius parengė, be lietuvių, latvių, estų, suomių, lenkų, vokiečių, rusų ir JAV lietuvių tyrėjai. Gilintasi į kolekcionavimą kaip knygos kultūrą ir asmeninių rinkinių formavimosi istoriją bei likimus. Ji Lietuvos knygotyrai suteikė akstiną asmeninių bibliotekų tyrimus paveržti iš bibliotekininkystės mokslo.

Kokias aplinkybes išskirtumėte kaip turėjusias teigiamą įtaką ir padėjusias išauginti tęstinį leidinį iki du kartus per metus leidžiamo periodinio žurnalo, kurio leidybos apimtys pasiekė 30–40 spaudos lankų kasmet, ir paversti jį Baltijos regiono svarbos žurnalu?

Pirmiausia reikėjo postūmio ir greito išibėgėjimo. Juo tapo pirmosios lietuviškos knygos 450 metų sukaktis, pažymėta 1997 m. UNESCO Vykdomosios tarybos sprendimu pirmosios lietuviškos knygos sukaktis buvo įtraukta į žymiausių 1996–1997 m. pasaulio kultūros datų kalendorių, o Lietuvos Respublikos

Seimo nutarimu 1997-ieji paskelbti Lietuviškos knygos metais. Atsivėrusias galimybes gerai išnaudojome. Tokio masto knygos šventės Lietuva dar nebuvo patyrusi. Jai vadovavo valstybinė komisija, veiklą pradėjusi metais prieš sukaktį ir baigusi metais po jos, o ją sudarė humanitarikos mokslininkai, kūrėjai, kultūros ir švietimo darbuotojai, bažnyčių atstovai. Daugelį toliaregiškų sprendimų lėmė kaip reta noriai talkinę politikai. Net komisijos pirmininkų pareigos teko dviem ministrams pirmininkams bei Seimo pirmininkui Vytautui Landsbergiui (tais laikais valstybės pirmųjų asmenų kaita buvo spartoka). Sukakties darbų būklę stebėjo ir progai esant ją savo kabinete aptarti pageidavo Respublikos Prezidentas Algirdas Brazauskas, tada rezidavęs Seimo rūmuose. O rezultatai, nedaug perdėdamas pasakysiu, džiugino ir kėlė ūpą darbų spartą didinti. Per trejetą metų pasirodė apie 50 knygų knygotyros, filologijos, kultūros istorijos ir kitomis temomis, surengta nacionalinių ir tarptautinių konferencijų. Į valstybinę programą įtraukti veikalai ir renginiai buvo gana dosniai ir laiku finansuojami, knygos keliavo į bibliotekas ir mokyklas bei pas Lietuvos rėmėjus užsienyje.

Kaip savaime suprantama užduotis į programą pateko ir tarptautinės knygotyros konferencijos organizavimas (1997). Dar vyko baltistų, Renesanso ir Reformacijos amžiaus problemų konferencijos, tarptautiniai Mažvydo skaitymai. Dalyvauti knygotyros konferencijoje kvietėme Lietuvos ir užsienio šalių mokslininkus. Visiems dalyviams davėme laiko, kad skaitytų pranešimų pagrindu parengtų mokslinius straipsnius arba teiktų ir naujai parašytų. Juos paskelbėme teminiame „Knygotyros“ tome (1998, t. 25 (32)). Įvadą „Žodžio tarnyba“ parašė Komisijos narys akademikas Justinas Marcinkevičius, autoriai atstovavo ne tik Lietuvai, bet ir Estijai, Latvijai, Lenkijai, Vokietijai, Jungtinei Karalystei, Švedijai bei Izraeliui. Suprantama, dėmesys skirtas Martynui Mažvydui, pirmajai lietuviškai knygai, kitų tautų knygos pradininkams, knygos kultūros bei jos tradicijų kūrėjams, lyginamajai knygos istorijai. Įkvėpti entuziazmo, sukakties proga parengėme ir paskelbėme pirmąją lietuvių kalba enciklopedinį žodyną „Knygotyra“ bei kartu su Matematikos ir informatikos instituto grupe specialistų, vadovaujamų akademiko Adolfo Laimučio Telksnio, pirmąją Lietuvoje skaitmeninę knygą – įvairialypės terpės kompaktinę plokštelę „Lietuviškos knygos metai“. Šiandien stebiuosi, kaip mums visa tai pavyko padaryti.

Pirmosios lietuviškos knygos sukakčiai skirtas „Knygotyros“ tomas buvo 30 lankų ir beveik 500 puslapių apimties. Tai šio leidinio dydžio rekordas. Jis mums suteikė drąsos. Nuo 2002 m. „Knygotyrą“ pradėjome leisti po du tomus per metus. Tais metais išėjo 38 ir 39 tomai ir taip po du tomus eina iki šiol. Finansavimas buvo nuolat skiriamas 40 lankų leidybai, tačiau pataupydami leidybos lėšas sutalpindavome ir iki 45 lankų. Autorių trūkumu nesiskundėme.

Kaip tarptautinė redaktorių kolegija / kai kurie jos nariai prisidėjo prie „Knygotyros“ tapatybės formavimo? Koks būtų didžiausias jų laimėjimas?

Redaktorių kolegija pildėsi ir gana dinamiškai keitėsi nuo minėtojo sukurtinio 1998 m. tomo. Stebėjome ir naujus narius rinkomės iš aktyviausių ir perspektyviausių žurnalo autorių bei knygotyros konferencijų dalyvių, taip pat rėmėmės ir savo pažintimis, nes mobilumo geografija užsienio šalyse skleidėsi. Užsienio narių poveikį turinio kokybei liudijo publikacijų aktualumas ir inovatyvumas, darnesnis klasikinių ir modernių tyrimo metodų taikymas. Pavarčiau tomus ir pastebėjau, kad per keletą metų redaktorių ir autorių sąrašuose pasirodė profesorių Liivi Aarmos, Klauso Garberio, Konrado Umlauro, Engelberto Plassmanno, Krzysztofo Migońio, Tomo Wilsono pavardės. Pirmenybė šiek tiek vokiečiams dėl mano aktyvių ryšių su susivienijusios Vokietijos mokslininkais. Mums buvo svarbu tarp autorių turėti ne tik minėtus, bet ir tokius europinio vardo knygotyrininkus kaip Hercogo Augusto bibliotekos Volfenbiutelyje vadovas Paulas Raabe. Iš lenkų žurnalui daug nusipelnė Vroclavo universiteto profesorius Krzysztofą Migońis. Bendradarbiais tapo nemaža jo kolegų. Kai kurie su Lietuva buvo susiję šeimų šaknimis. Paskutiniu dešimtmečiu redakcijos kolegijos nariais ir autoriais tapo latvis Viesturs Zanders, estė Tiiu Reimo, suomis Ilkka Mäkinenas, pastaruoju penkmečiu pritraukėme įvairių humanitarikos atstovų, pavyzdžiui, kanadietė Leslie Howsam, italas Guido Michellini, slovėnas Miha Kovačius, vokiečių Christiane Schiller, olandas Adriaanas van der Weelas, kanadietė Josée Vincent. Žinoma, ne kiekvienas žurnale ilgai užtruko, bet pėdsakų paliko. Deja, matyt, dėl tarptautinės politikos atšalimo nutolo rusų knygotyros atstovai. Jų praradimą kiek kompensuoja baltarusė Larisa Dovnar. Rengiant naujausius tomus, akiratyje pasirodė ukrainiečiai. Dirbant kartu su Rytų ir Vakarų šalių mokslo apie knygą atstovais, esmingiau atsiskleidė jų tyrimų problematikos ir kvalifikacijos skirtumai, sektini pavyzdžiai. Neabejotina, kad iš dinamiškos redaktorių kolegijos kaitos žurnalo kokybė laimėjo, kilo publikacijų aktualumas ir plėtojosi tematika. Kiek ir ko laimėjo mūsų partneriai svetimšaliai, reikėtų klausyti jų pačių. Manau, kad daug priekaištų nepasakytų. Mažiau vardijau mūsiškius, tačiau neperdėsiu teigdamas, kad jie yra žurnalo stuburas, užtikrinantis jo mokslinę kryptį. Juk rengiame ir leidžiame lituanistikos mokslo darbus. Bendromis pastangomis ir ieškojimais pagaliau pasiekėme tokią kokybę, kad nuo pernai „Knygotyra“ jau referuojama žinomoje *Elsevier Scopus* duomenų bazėje.

„Knygotyra“ gyvuoja dešimtmečius. Kokie leidinio istorijos epizodai Jums giliausiai įstrigo atmintyje?

Būta pasiekimų, netrūko įtampų ir nemalonių situacijų. Tarybmečiu teko saugotis inkriminavimo ideologinėmis klaidomis – kiekvieną numerį tikrino išankstinės cenzūros įstaiga užmaskuotu pavadinimu Vyriausioji valstybinių paslapčių spaudoje saugojimo valdyba. Gerai išsiminė „Knygotyros“ tomas, kuriame buvo skelbiama 1975 m. Vilniaus universitete organizuotos vadinamosios sąjunginės konferencijos „Pranciškus Skorina ir kai kurie knygos raidos Tarybų Sąjungoje klausimai“ medžiaga. Ji atsидūrė ne tik pas „valstybinių paslapčių saugotojus“, bet ir, ko iki tol nepasitaikė, liūdnei pagarsėjusiame Komunistų partijos istorijos institute. Įžvelgta nacionalizmo budinimo grėsmių. Praeina kiek laiko, negirdim nei sprendimo, nei nuosprendžio. Galiausiai išradingai pasielgė vyriausiasis redaktorius. L. Vladimirovas gavo ukrainiečių emigracijos Kanadoje straipsnio kopiją, kurioje rašyta, kad konferencijos organizatoriai persekiojami ir kai kurie net nubausti. Vyriausiasis redaktorius ją paklojo ant minėtojo Partijos istorijos instituto direktoriaus stalo ir mandagiai paprašė „buržuazinių nacionalistų gandus“ paneigti. Tai suveikė, medžiagą spausdinti leido. Ji „Knygotyroje“ publikuota po konferencijos praėjus ketveriems metams – 1979 m. 7 (14)-ajame tome rusų kalba. Nežinau, kiek turinys buvo taisytas ar trumpintas, nes straipsnių originalų nemačiau, o leidybos peripetijas išgirdau tik iš atsargių L. Vladimirovo pasakojimų. Jis turėjo drąsos ginti „Knygotyros“ autorius, ypač tyrinėjusius tautinio sąjūdžio spaudos klausimus: gimė Lietuvoje (Telšiuose), kilęs iš mišrios šeimos, karui prasidėjus pasitraukė į Rusiją, buvo frontininkas, partijos narys, ėjęs atsakingas pareigas Jungtinėse Tautose Niujorke. Gaila, kad L. Vladimirovas apie savo potyrius „Knygotyroje“ nepasidalijo užrašytais atsiminimais.

Kas lemia humanitarinio pobūdžio mokslinio žurnalo svarbą ir pripažinimą šiandienos pasaulyje?

Be „Knygotyros“ lietuvių knygotyros mokslas ir mokykla būtų nevisaverčiai. Turbūt supratote, kad pripažinimas neatėjo savaime. Dėl vietos po saule teko ne tik stengtis, bet ir kovoti. Kovoti teks ir ateityje, ypač su biurokratine Lietuvos mokslo politikos mašina. Teks nuolat įžvalgiai, nesiblaškant keistis, stebėti bendrąsias pasaulinio knygos mokslo raidos tendencijas ir atpažinti perspektyvias naujoves. Svarbu nuolat dirbti su užsienio partneriais. Jei jie pasitiki kviečiančiaisiais, noriai pasidalija mokslo teorijos, problematikos ir tyrimų metodikos naujovėmis, nacionalinių mokslo mokyklų patirtimi. Negalime užsidaryti ir nuo savos valstybės mokslo gyvenimo kasdienybės. Šiuo metu vyriausybės itin akcen-

tuojama taikomoji mokslų paskirtis. Mes šioje kryptyje turime gana palankias sąlygas: nemaža temų, ypač paveldo išsaugojimo, leidybos srityje, galime adaptuoti taikomiesiems tyrimams, kita vertus, atstovaujame lituanistikai, kurios prioriteto jokia vyriausybė nenuneigs. Taip pat būtų logiška ir toliaregiška didinti bendradarbiavimą su mums aktualesiose mokslo šakose dirbančiais kitų universitetų bei valstybinių mokslinių tyrimų institutų, ypač Lietuvių kultūros tyrimų, Lietuvių literatūros ir tautosakos, Lietuvių kalbos ir Lietuvos istorijos institutų, mokslininkais. Partneriai padės įvaldyti iki šiol mūsų mažai eksploatuotas nišas. Dar pridursiu: lygindamas su kitais žurnalais matau ir vertinu „Knygotyros“ originalų veidą bei maketą. Jį būtina išsaugoti. Kaip ir visada, publikuojamą medžiagą per mažai iliustruojame. Turinio prasme profesionaliai parinkta ir kokybiškai perteikta viena iliustracija dažniausiai pasako kur kas daugiau nei pora puslapių teksto.

Ko palinkėtumėte tarpdiscipliniam knygotyros mokslui ir jam atstovaujančiam Vilniaus universiteto moksliniam žurnalui „Knygotyra“?

Knygotyros mokslui – būti naujoviškam, žurnalui – būti patraukliam ir moderniam, telkti ir motyvuoti tyrėjų stovyklą, remtis profesionalais ir mokiniais, iš kurių išaugs nauja mus pakeisianti ir darbus pratęsianti mokslininkų karta. Mokslas reikalauja atsidavimo. Tie, kurie jį rinksis, turi remtis praeities kapitalu ir šios dienos patirtimi, akylai stebėti permainas ir naujoves, drąsiai imtis užduočių, kurios pareikalaus didelių pastangų, bet jas įveikę gyvens aukštai iškėlę galvas. Ketvirtajai „Knygotyros“ vyriausiajai redaktorei linkiu toliaregiškumo, mobilumo, atkaklumo, sveikatos ir geros komandos.

Dėkojame už pokalbį.

Kalbėjosi Aušra Navickienė